

SAIRAAHOITAJA LASTENSUOJELULAITOKSESSA

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Sairaanhoitaja AMK
Hoitotyö
Kevät 2019
Henri Haapaniemi
Elina Salmi

Tiivistelmä

Tekijä(t) Haapaniemi Henri Salmi Elina	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 36	Valmistumisaika Kevät 2019
Työn nimi Sairaanhoitaja lastensuojelulaitoksessa		
Tutkinto Sairaanhoitaja AMK		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää sairaanhoitajan roolia lastensuojelutyössä. Roolilla tarkoitetaan tässä sairaanhoitajan merkitystä eli sitä, miten sairaanhoitajia voidaan hyödyntää lastensuojelussa sekä heidän osaamista lastensuojelussa ja lastensuojelulaitoksissa. Tutkimme myös sairaanhoitajan työtehtäviä lastensuojelulaitoksissa sekä sitä, miten sairaanhoitajakoulutus on vaikuttanut sairaanhoitajana työskentelemiseen lastensuojelulaitoksissa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli pohtia hoitotyön merkitystä lastensuojelutyössä. Tätä opinnäytetyötä voivat hyödyntää lastensuojelussa työskentelevät henkilöt, oppilaitokset ja sairaanhoitajat, jotka ovat hakemassa töihin lastensuojeluun.</p> <p>Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus. Tiedonkeruu tehtiin teemahaastatteluina kolmessa eri lastensuojelulaitoksessa. Kysymyksiä käytettiin avoimia kysymyksiä, ja haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina. Haastattelujen avulla tutkittiin sairaanhoitajan roolia lastensuojelulaitoksessa sairaanhoitajan, sosionomin ja lastensuojelulaitoksen esimiehen näkökulmasta. Kysymykset käsittelivät sairaanhoitajan roolia, työtehtäviä ja merkitystä lastensuojelussa sekä sairaanhoitajakoulutusta.</p> <p>Opinnäytetyön haastatteluiden, analyysin ja yhteenvedon perusteella voidaan sanoa, että sairaanhoitajan rooli lastensuojelulaitoksissa nähdään hyvin merkityksellisenä. Tämä johtuu sairaanhoitajan koulutuksesta, lisäopinnoista ja niiden tuomasta osaamisesta. Työtehtävistä lääkehoitoa, sairaanhoitajan näkökulmaa ja somaattisten vaivojen tunnistamista, ja hoitamista pidettiin tärkeinä, sairaanhoitajan merkittävyyttä tukevinasiaina.</p>		
Asiasanat Lastenkoti, lastensuojelu, lastensuojelulaitos, ammatillisuus, sairaanhoitaja, sijaishoito		

Abstract

Author(s) Haapaniemi Henri Salmi Elina	Type of publication Bachelor's thesis Number of pages (digit numbers, e.g., 36)	Published Spring 2019
Title of publication Nurse at a child protection institution		
Name of Degree Nursing		
Abstract <p>The aim of this thesis was to study the role of a nurse in child protection work. In this thesis, the term role refers to the importance of a nurse, i.e. how nurses can be of help in child protection and the competence of nurses in child protection and child protection institutions. We also studied what duties nurses have in child protection institutions. In addition, we studied the effects that nurse training has on working as a nurse in child protection institutions. The aim of the thesis was to understand the importance of care work in child protection. The thesis can be used by schools, people working in child protection and nurses aiming to work within child protection.</p> <p>The thesis is research-oriented and qualitative. Data collection was conducted by theme interviews in three child protection institutions. We used personal interviews with open questions. The aim of the interviews was to investigate the role of a nurse in child protection institutes from different points of views: the nurse's, the social worker's and the head of child protection institute's. The questions covered the role, the duties and the importance of a nurse in child protection, and nurse training.</p> <p>Based on the interviews, analysis and conclusions, the role of a nurse in child protection institutions was seen as very important. This is because of the nurse training and additional studies and the knowledge they brought. In particular, medical treatment, the nurse's perspective, and the ability to identify and treat somatic ailments were considered to support the importance of a nurse in child protection institutes.</p>		
Key words: child welfare, child welfare institution, profession, nursing, foster care		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	LASTENSUOJELU.....	3
2.1	Lastensuojelulaki.....	3
2.2	Lastensuojelun yleiset periaatteet.....	3
2.3	Lastensuojelulaitoksen arki.....	5
2.4	Asiakaskunta.....	6
2.5	Haasteita.....	8
3	SAIRAANHOITAJA LASTENSUOJEUTYÖSSÄ.....	9
3.1	Lastenhoitotyö.....	9
3.2	Lääkehoitotyö.....	10
3.3	Perhehoitotyö.....	10
3.4	Psykiatrinen hoitotyö.....	11
4	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS.....	13
4.1	Tavoitteet ja tarkoitus.....	13
4.2	Laadullinen tutkimus.....	13
4.3	Aineiston hankinta.....	14
5	OPINNÄYTETYÖN ETENEMINEN.....	16
5.1	Prosessin kuvaus.....	16
5.2	Tutkimuksen kohdejoukko.....	17
6	TUTKIMUKSEN VASTAUKSET TEEMA-ALUEITTAIN.....	18
6.1	Sairaanhoitajan tehtävät.....	18
6.2	Sairaanhoitajan rooli ja merkitys työyhteisössä.....	20
6.3	Sairaanhoitajakoulutuksen antamat valmiudet lastensuojelutyöhön.....	23
6.4	Haastatteluvastausten yhteenveto.....	24
7	YHTEENVETO.....	26
7.1	Luotettavuus ja eettisyys.....	26
7.2	Pohdinta.....	28
7.3	Jatkotutkimusaiheet.....	29
	LÄHTEET.....	31
	LIITTEET.....	35

1 JOHDANTO

Nykyään puhutaan ja uutisoidaan paljon, kuinka lapset ja nuoret voivat huonosti. Esimerkiksi Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti uutisoi vuonna 2018, että nuorten pahoinvointi on ollut keskeinen huoli myös viimeaikaisissa tutkimuksissa sekä julkisessa keskustelussa. Artikkelin mukaan lastensuojelun asiakaslapsille kasaantuu runsaasti kuormittavia tekijöitä. Nuoria lähellä olevat palvelut sekä aikainen puuttuminen ongelmiin, olisivat tehokkaimpia asioita lisäämään lasten kiintymystä yhteiskuntaan. (Hedman, Vastamäki & Joffe 2018, 5.)

Myös jatkuva pula lastensuojelun työntekijöistä näkyy työnhakuilmoituksissa ympäri Suomen, kun selailee avoimia työpaikkoja Kuntarekryn ja TE-palvelun kautta. Lisäksi työnhakuilmoituksissa näkyy monipuolisuus lastensuojelutyössä. Lastensuojelutyön pariin haetaan niin sosionomeja, sairaanhoitajia kuin psykologeja. (Kuntarekry 2019; TE-palvelu 2019.)

Monet tutkijat ovatkin tutkineet lastensuojelutyötä ja sen henkilöstömitoitusta sekä henkilökunnan ammatillisuutta. Uudenmaan alueella vuonna 2014 Hedman, Vastamäki ja Joffe ovat tutkineet nuorten mielenterveyspalveluita. He kertovat tutkimuksessaan, että nuorten mielenterveyspalveluiden avohoito vaikuttaa eriarvoisilta ja sattumanvaraisilta. Tutkimuksessa selvisi, että nuorten avohoidon henkilöstön resursointi ei ollut suhteessa väkimäärään tai lastensuojelun avohuollon asiakkaisiin tai kodin ulkopuolelle sijoitteluihin. (Hedman ym. 2018, 5.)

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, mikä on sairaanhoitajan rooli lastensuojelutyössä. Roolilla tarkoitamme sairaanhoitajan osaamista ja merkitystä lastensuojelulaitoksissa. Tutkimme myös, millaisia työtehtäviä sairaanhoitajalla on lastensuojelussa sekä sitä, miten sairaanhoitajakoulutus vaikuttaa sairaanhoitajana työskentelemiseen lastensuojelulaitoksessa. Lähdemme tutkimaan lastensuojelutyötä, sillä se kiinnostaa meitä, eikä hoitotyön koulutuksessa ole tullut vastaan, millaista lastensuojelutyö on hoitotyön näkökulmasta. Mietimme, millaisia asioita lastensuojelutyöstä voisi nostaa esille hoitotyön opetukseen.

Opinnäytetyön tarkoituksenamme on tutkia hoitotyön merkitystä lastensuojelutyössä ja sitä, miten hoitotyö näyttäytyy lastensuojelussa. Opinnäytetyötä voivat hyödyntää lastensuojelussa työskentelevät, koulut sekä sairaanhoitajat, jotka ovat hakemassa töihin lastensuojeluun. Lastensuojelutyö on nähty enemmänkin sosionomien työalueena, joten tarkoituksenamme on tuoda tietoa myös hoitotyön merkityksestä ja sairaanhoitajan roolista lastensuojelutyössä.

Sairaanhoitajan eettiset ohjeet määrittelevät sairaanhoitajan tehtäväksi väestön terveyden edistämisen ja ylläpitämisen sekä sairauksien ehkäisemisen sekä kärsimyksen lievittämisen. Sairaanhoitaja palvelee niin yksilöitä, perheitä kuin yhteisöjä.

(Sairaanhoitajat 2014.) Kotilan, Axelin, Fagerströmin, Flinkmanin, Heikkisen, Jokiniemen, Korhosen, Merteojan ja Suutarlan (2018, 6) mukaan yhteiskunnan suuret trendit seuraavat sairaanhoitajan työtä. Heidän mukaansa tulevaisuudessa sairaanhoitaja tekee työtään yhä itsenäisemmin ja tukee asiakkaita omahoidossa sekä heidän oman terveyden ylläpitämisessä. Samat trendit vaikuttavat myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten tehtävänkuviiin ja työnjakoon. He uskovat, että lähitulevaisuudessa suomalaisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa asiakkaan ja potilaan, sairaanhoitajan, lääkärin, fysioterapeutin ja sosiaalityöntekijän, lähihoitajan sekä muiden työntekijöiden yhteistyöllä pyritään tuottamaan yhä laadukkaampia palveluja.

Opinnäytetyömme alkuun kokoamme tietoa lastensuojelutyöstä ja sen asiakaskunnasta. Taustoitamme lukijalle lastensuojelutyötä sekä lastensuojelun moninaista asiakaskuntaa ja heidän tarpeitaan. Lisäksi perehdymme lastensuojeluun ja sen henkilöstöä sääteleviin lakeihin. Opinnäytetyössämme pyrimme löytämään yhteyden luotettavan teoriatiedon ja haastatteluiden vastausten väliltä.

2 LASTENSUOJELU

2.1 Lastensuojelulaki

“Kun lapsella tai perheellä on ongelmia, lastensuojelun tehtävänä on auttaa niin lasta kuin koko perhettä. Lastensuojelu koostuu monenlaisista palveluista, ja laki määrittää, miten lastensuojelussa menetellään.” (Lastensuojelu.info 2018.) Lastensuojelulla on tarkoitus turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen. Lisäksi lastensuojelun tavoitteena on erityinen suojelu lasta kohtaan. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2018.)

Lastensuojelulaki määrittää, että lastensuojelun on edistettävä lapsen kehitystä sekä hyvinvointia. Lastensuojelun on myös tuettava lapsen vanhempia, huoltajia sekä muita lapsen kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvussa ja huolenpidossa.

Lastensuojelun on myös pyrittävä ehkäisemään lapsen sekä perheen ongelmia, että puuttumaan mahdollisimman ajoissa havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelun tarvetta arvioidessa ja lastensuojelua toteuttaessa ensisijaisesti on otettava huomioon lapsi ja hänen etunsa. (Lastensuojelulaki 2007/417, 4§.)

Lastensuojelulaki sanoo, että Sosiaali- ja terveyslautakunnan on otettava lapsi huostaan ja järjestettävä hänelle sijaishuolto, jos puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kodin olosuhteet uhkaavat vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä. Lapsi on otettava huostaan myös silloin, jos lapsi itse vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään, esimerkiksi käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla rinnastettavalla käyttäytymisellä. (Moilanen, Räsänen, Tamminen, Almgvist, Piha & Kumpulainen 2004, 393.)

Lastensuojelulaki määrittelee, että lasten asumisyksikössä tulee olla vähintään seitsemän hoito- ja kasvatustehtävissä toimivaa työntekijää. Hoito- ja kasvatustehtävissä olevien henkilöstössä on otettava huomioon toimintayksikön asiakaskunnan erityistarpeet ja toiminnan luonne henkilörakennetta suunnitellessa. (Lastensuojelulaki 2007/417, 59§.)

2.2 Lastensuojelun yleiset periaatteet

Jos lapsen kasvuolosuhteet eivät turvaa hänen kehitystään ja lapsella sekä perheellä nähdään olevan tarve lastensuojelun tuelle, lapselle tehdään tarvittavista tukitoimista asiakassuunnitelma. Suunnitelmassa sovitaan työskentelyn tavoitteet ja toimintatavat sekä mahdolliset lapsen ja perheen eriävät näkemykset palveluiden tarpeesta. (Valvira

2015.) Perhehoito on lapsen pysyväisluontoisessa sijoituksessa yleensä tavoiteltavin ratkaisu. Kuitenkaan lapsen sijoittaminen perhehoitoon ei ole aina mahdollista. Lapsi voi esimerkiksi olla liian vaikeahoitoinen. Laitoshoidon on usein tarkoituksenmukaisin ratkaisu sijaishuoltoa tarvitsevalle murrosikäisille lapsille. (THL 2018a.)

Kunnat vastaavat lastensuojelupalveluiden järjestelystä. Lastensuojelupalvelut voivat olla ostettuja tai itse tuotettuja. Jos kunta ostaa palvelut muualta, sen tehtävänä on valvoa palveluntuottajien toimintaa. (STM 2018.) Laitoshoidon, joka on hyvin järjestetty, voidaan pitää parhaana ratkaisuna lapsen sijaishuollonjärjestämiseksi. Sijaishuoltoa joudutaan järjestelemään silloin, kun lapsen sijoitus on väliaikainen ja kun laitoshoidon liittyy kiinteä toimiminen ja yhteydenpito lapsen vanhempien kanssa. (THL 2018a.)

Lastensuojelulaitoksiksi nimetään lastenkodit ja koulukodit sekä muut laitokset, kuten vastaanottokodit ja nuorisokodit, jotka ovat rinnastettaviksi lastensuojelulaitoksiksi. Näitä laitoksia ylläpitävät lähinnä valtio, kunnat sekä yksityiset yhteisöt. (THL 2018a.)

Lastenkodissa, erityislastenkodissa ja nuorisokodissa kasvatustehtävistä ja hoitotehtävistä vastaa ammatillinen ja vuorotöissä oleva henkilökunta (Moilanen ym. 2004, 395).

Kunnan on laadittava suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi (STM 2018). Kunnan on myös huolehdittava, että lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on käytettävissään lapsen kasvun ja kehityksen, terveydenhuollon, oikeudellista ja muuta lastensuojelutyössä tarvittavaa asiantuntemusta. Tämä tarkoittaa, että päivittäisissä arjen töissä eteen tulevista tilanteiden ratkaisemiseksi on välttämätöntä ja suhteellisen nopealla aikataululla toteutettavissa suullista konsultaatiota. Asiantuntijatietoa voidaan hankkia oman kunnan tai seutukunnan asiantuntijoilta, kuten terveydenhuollosta tai perheneuvolasta. (THL 2015.)

Esimerkiksi sosiaalityöntekijä voi tarvita tuekseen monitoimijaista asiantuntijuutta lasten ja perheiden monimutkaisissa elämäntilanteissa. Lastensuojelutyön tulisi olla rakenteeltaan sellaista, että työntekijä saa riittävästi tukea monitoimijaiselta verkostolta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että sosiaalityöntekijällä tulisi olla mahdollisuus koota joustavasti ja yksilöllisesti kunkin lapsen sekä perheen avuksi tarvittavaa apua. Asiakkaiden näkökulmasta tämä merkitsisi avun saamista mahdollisimman läheltä, osana tuttuja peruspalveluita, kuten neuvolaa, varhaiskasvatusta ja koulua. Toisaalta lastensuojelussa tarvitaan myös yhä useammin ja enemmän monia lasten ja aikuisten erityistason ja vaativan tason palveluita. (Fagerström 2016, 4.)

Lastensuojelussa lähtökohdaksi on perheiden tukeminen ja perheiden oman elämäntavan ja autonomian kunnioittaminen, samalla tavoin kuin terveydenhuollossa (Moilanen ym.

2004, 393). Lasten ja perheiden pahoinvointi heijastuukin myös terveydenhuoltoon. Raja terveydenhuollon ja sosiaalitoimen välillä on muuttunut, sillä nykyään myös erikoissairaanhoidossa kohdataan sosiaalipediatria ongelmia, kuten vanhempien päihteiden käyttöä, mielenterveysongelmia tai muita asioita, joiden takia vanhemmat eivät pysty huolehtimaan lapsistaan. (Ståhlberg 2007.) Meneillään oleva lasten- ja perhepalveluiden muutosohjelma eli LaPe, jatkaa kehittämistyötä painottaen perustason vahvistamista ja palveluiden painopisteen siirtämistä ehkäiseviin ja varhaisen tuen sekä hoidon palveluihin. Lasten- ja perhepalveluiden muutosohjelman tavoitteena on pyrkiä tarjoamaan erityistason palveluja helposti peruspalvelujen yhteydessä ja lisäämällä jalkautuvia konsultaatiopalveluja sekä digitaalisia konsultaatiomuotoja ja yhteistyötä. (Huikko, Santalahti, Torniainen-Holm, Vuori, Kovanen, Lämsä & Tuulio-Henriksson 2018.)

2.3 Lastensuojelulaitoksen arki

Lasten- ja nuorisokodeissa on pyrkimyksenä luoda mahdollisimman kodinomaisen, turvallisen sekä kuntouttava arki. Normaalin arjen lisäksi eri laitoksilla on omia erityisalueita ja kiinnostuksen kohteita ja omia osaamisen alueita. (THL 2018a.)

Lastensuojelulaitoksessa asuvalla nuorella tulee olla mahdollisuus riittävään yksityisyyteen, rauhalliseen yksinoloon ja oman identiteetin kannalta välttämättömään omaan alueeseen. Lisäksi laitoksessa on oltava tilat nuorten yhteistä käyttöä varten. Lastensuojelulaitoksen tavoitteena tulisi olla tilava, normaaliympäristössä sijaitseva perheasunto, jossa on turvattuna kodinomaisuus ja viihtyisyys. (THL 2018c.)

Tyypillinen arki muodostuu lastensuojelulaitoksissa päivärytmistä, harrastuksista, lasten palaverista, koti-illoista, yhteistyöstä lapsen syntymävanhempien kanssa sekä hoidossa käytettävistä menetelmistä. Päivärytmin on tärkeää olla säännöllinen ja rutiinomaisen. Päivärytmi koostuu normaalien rutiinien mukaisesti, aamupalasta, koulusta tai kerhosta, lounaasta, päiväunista, välipalasta, päivällisestä, ulkoilusta ja harrastuksista, iltapalasta sekä nukkumaanmenosta. (THL 2018a.)

Huostaanotetuilla lapsilla normaali arki jo itsessään on kuntouttavaa. Heillä voi päivärytmin opetteluun kulua runsaasti aikaa ja hoitohenkilökunnan resursseja. Lapsille pyritään myös löytämään heidän kiinnostuksiaan vastaavia liikuntamahdollisuuksia sekä harrastuksia. Harrastusten hyödyntäminen on tärkeää lapsen hoidossa ja kuntoutumisessa. (THL 2018a.)

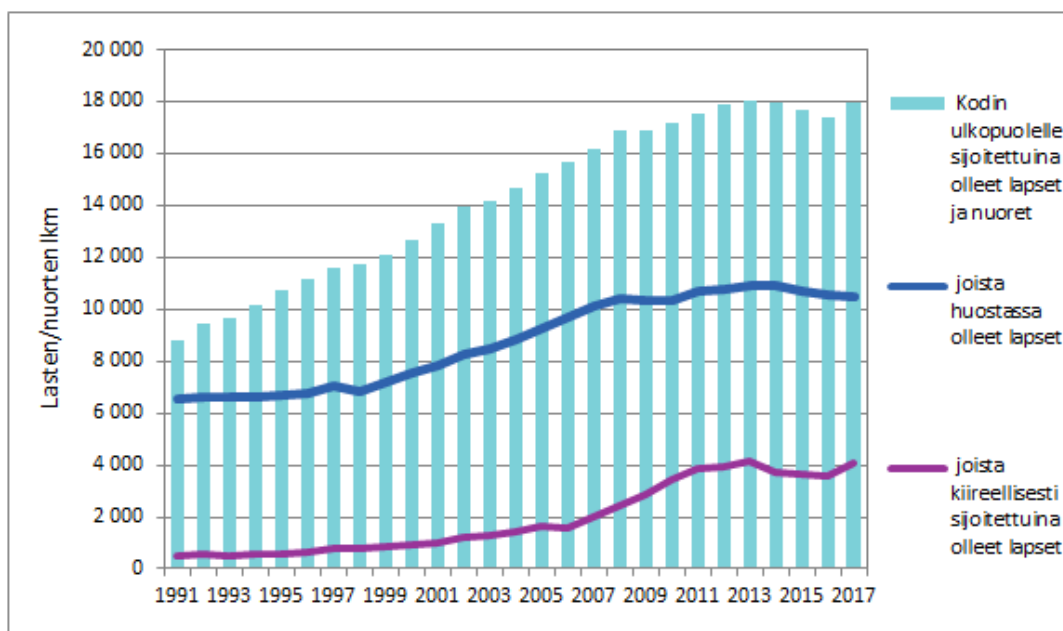
2.4 Asiakaskunta

Huostaanotetut lapset ja nuoret ovat monesti kokeneet elämässään hyvin vaikeita aikoja, ja monet heistä ovat psykiatrisen hoidon tarpeessa. He saattavat voida henkisesti huonosti sekä tuoda ongelmat mukanaan uuteen kotiin. (Moilanen ym. 2005, 395.)

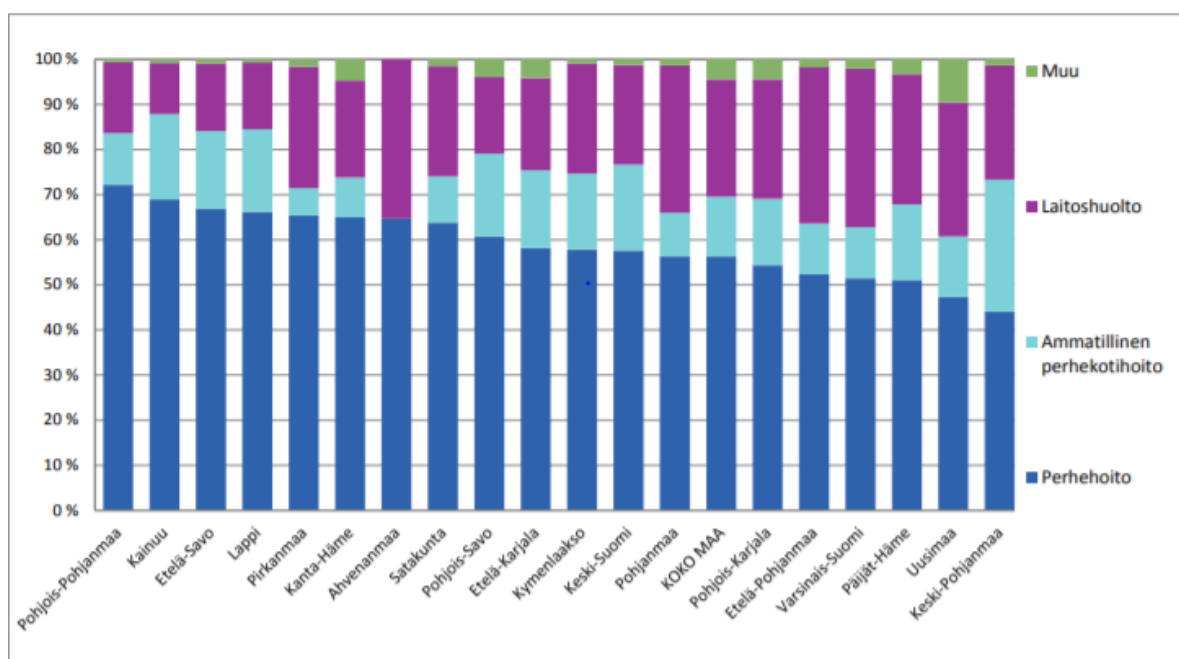
Lapsen ja nuoren oirehdinta on voinut alkaa kroonistua. Pienten lasten sijoitusten taustalla on usein köyhyyttä, huono-osaisuutta, vanhempien pitkäaikaista sairautta, uupumista, avuttomuutta ja lapsen tarpeisiin nähden sopimatonta kasvatustyyliä, vanhempien mielenterveys- ja päihdeongelmia tai perheen sisäisiä ja eroon liittyviä ristiriitoja sekä perheväkivaltaa. Lastensuojelun ja lasten- tai nuortenpsykiatrian asiakkaiksi tulleilla lapsilla on usein kokemusta haavoittuvasta arjesta sekä repiviä perheriitoja. Nuorten sijoitusten taustalla on usein kouluvaikeuksia, identiteetin rakentumiseen liittyviä asioita, ristiriitoja vanhempien kanssa, mielenterveysongelmia ja psyykkistä oireilua sekä päihteiden käyttöä ja väkivaltaisuutta. (Heino, Forsell, Eriksson, Känkänen, Santalahti & Tapiola 2018, 1-2.)

Vaikeastikin psyykkisesti oireilevia lapsia on päätynyt yhä enemmän lastensuojelun asiakkaiksi ja sijoituksiin lastensuojelulaitoksiin. Lasten ja nuorten erikoissairaanhoidosta ohjautuu neuropsykiatrisesti oireilevia sekä kehitys- ja tunnehäiriöistä kärsiviä lapsi sekä myös masentuneita ja ahdistuneita nuoria, joita ei terveyskeskuksessa ole pystytty hoitamaan. Lapsia, jotka olivat vuoden aikana sekä lasten ja nuorisopsykiatrian asiakkaana esimerkiksi avo- tai osastohoidossa tai lastensuojelun sijoituspaikassa, oli yhteensä 6700. Alaikäisistä promille, vain 1200 lasta ja nuorta, oli vuoden aikana sekä lastensuojelun sijoituspaikassa, että vuodeosastolla. (Heino ym. 2018, 2-3.)

Vuonna 2017 lastensuojeluilmoitus tehtiin 76 116 lapsesta. Yhtä lasta kohden tehtiin noin 1,8 lastensuojeluilmoitusta. Lastensuojeluilmoitusten määrä (139 368) kasvoi edellisestä vuodesta 15%. (THL 2018b.) Vuonna 2017 sijoitettiin kiireellisesti 4801 lasta, mikä on 15% enemmän kuin vuonna 2016. Huostassa olleiden määrä pysyi vakaana ja oli 10 526 lasta vuonna 2017. Kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna 17 965, ja lukumäärä kasvoi 3 prosenttia vuodesta 2016. (Kuvio 1.) Sijoituspaikkojen käytössä maakuntien välillä on eroa. Muista kunnista erottuu Pohjois-Pohjanmaa, sillä siellä 72 prosenttia huostaanotetuista lapsista oli perhehoidossa. Keski-Pohjanmaalla ja Uudellamaalla huostaanotetuista lapsista alle puolet oli perhehoidossa. Myös laitossijoitusten suhteen on eroa maakuntien välillä. (Kuvio 2.)

Kuvio 1. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset ja nuoret sekä heistä kiireellisesti sijoitettuna ja huostassa olleet lapset vuosina 1991-2017 (THL 2019)

Kuvio 2. Huostassa olleiden lasten sijoitusmuoto maakunnittain 31.12.2017 (THL 2018)

2.5 Haasteita

Lastensuojelussa asiakkaana olevien lasten ja heidän perheidensä tuen tarpeiden laaja-alaisuus haastaa palveluja uudistamaan toimintatapoja lastensuojelua laajemmin.

Tarpeeksi kokonaisvaltaisen ja pitkäkestoisen tuen saamiseksi perhetyön ja perhekuntoutuksen työskentelyn tueksi tarvitaan eri ammattiryhmien ja palvelujen edustajien monitoimista ja yhteistä perhetyötä. (Alatalo, Lappi & Petrelius 2017, 63.)

E erityisesti käytös-, päihde- ja huumeongelmalliset nuoret sekä heidän vanhempansa ovat tavoitettavissa perinteisillä laitoshoidon sekä yksilö- ja perhe terapian menetelmillä huonosti. Moniulotteiset, avohoitopainotteiset menetelmät voisivat osoittautua tuloksellisiksi hoitomuodoiksi, vaikka käynnistämisvaihe tarvitsisi paljon taloudellisia ja henkilöstöresursseja. (Laukkanen, Marttunen, Miettinen & Pietikäinen 2006, 238.)

Myös lastensuojelun dokumentointi on lastensuojelutyön haasteena. Lastensuojelutyön tulee olla juridisesti ja eettisesti perusteltavissa, jolloin kirjallisen todistusaineiston olemassaolo on merkittävässä asemassa. Dokumenttityö on vaativaa, sillä dokumentoijalla ja kirjoittajalla on paljon valtaa sekä vastuuta. Dokumentointia myös ohjaa lainsäädäntö, asiakkaiden tunteet, sosiaalityöntekijän oikeudet ja byrokratia.

Asiakaskertomuksista haetaan usein tuoreita tietoja asiakkaasta, mutta kirjaamiseen on jätetty liian vähän aikaa, jolloin kirjaamisen viiveiden takia tärkeääkin tietoa voi jäädä pois. (THL 2015.)

3 SAIRAAHOITAJA LASTENSUOJEUTYÖSSÄ

3.1 Lastenhoitotyö

Tuomi kirjoittaa Kuopion yliopiston julkaisussa, että lastensuojelulaitoksessa lasten hoitotyössä sairaanhoitajan vaatimukset ovat melko yhtenäisiä yleisten sairaanhoitajien osaamisvaatimuksien kanssa. Lain terveydenhuollon ammattihenkilöstä (1994, 15 §) mukaan terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, sairauksien ehkäiseminen sekä sairaiden parantaminen ja heidän olonsa kohentaminen ovat sairaanhoitajan ammattitoiminnan päämäärä. Sairaanhoitajan erityinen osaaminen lasten hoitotyössä muodostuu terveystieteellisestä osaamisesta, lasten hoitotyöhön ja sen toteuttamiseen tarvittavien hoitotoimenpiteiden hallinnasta sekä perhehoitotyön osaamisesta. (Tuomi 2008, 21-23.)

Friis, Eirola, Mannonen, Tuomi, Somiska, Kankkunen, Kvist ja Meretoja kertovat, että sairaanhoitajalla tulisi olla lastensuojelulaitoksessa tehtävässä hoitotyössä lapsen kehitykseen ja kasvuun liittyvä teoreettinen osaaminen sekä kokemuksellista osaamista, jotta hän pystyy hoitamaan lasta yksilöllisesti, lapsen ikätason huomioon ottaen. Myös verkostotyöskentelyssä sekä moniammatillisessa tiimityöskentelyssä vuorovaikutustaidot ovat tärkeässä roolissa. Sairaanhoitaja osallistuu usein lastensuojelulaitoksessa lasten sekä perheiden ohjaamiseen, jolloin vuorovaikutustaitojen tulisi olla välttämättömät. (Friis, Eirola & Mannonen 2004, 151-153; Tuomi 2008, 19-23, 37, 66-68; Somiska, Kankkunen, Kvist & Meretoja 2009, 35-39.)

Friis, Eirola, Mannonen, Tuomi, Somiska, Kankkunen, Kvist sekä Meretoja kertovat myös, että lastensuojelulaitoksessa sairaanhoitajalta vaaditaan tietoutta lastensairauksista. Heidän mukaansa sairaanhoitajan tehtäviin kuuluu tarkkailu ja reagointi, jos lapsen käyttäytymisessä tapahtuu muutoksia. Sairauksiin liittyvän tietotaidon lisäksi, sairaanhoitajan tulisi olla tietoinen ja osata käyttää myös erilaisia hoitotyön menetelmiä. Sairaanhoitajalle tulisi kuulua lasten hoitotyöhön lastensuojelulaitoksessa myös virikkeellisen ja toiminnallisen ympäristön mahdollistaminen sekä leikin hyödyntäminen lapsen vuorovaikutuksen tukemisessa ja lapsen arvioinnissa. Itsemääräämisoikeuteen, lapsen osallisuuteen sekä kuulemiseen pohjautuvat kysymykset vaativat vahvaa ammatillista osaamista sairaanhoitajalta. (Friis ym. 2004, 151-153; Tuomi 2008, 19-23, 37, 66-68; Somiska ym. 2009, 35-39.) Heidän mukaansa, sairaanhoitajan työnkuvaan kuuluu myös huomioida lasta hoitotyön päätöksenteossa. Lisäksi sairaanhoitajan työhön lastensuojelulaitoksen lasten hoitotyössä sisältyy lapsen ja hänen perheensä luottamuksen sekä yksityisyyden ylläpitäminen, epänormaalien psyykkisten, fyysisten ja

sosiaalisten muutosten tunnistaminen ja seuraaminen, lapsen edunvalvojana toimiminen, hoito-ohjeiden toteuttaminen, oireisiin perustuvan hoidon tarpeen määrittäminen, tartuntatautien ehkäiseminen sekä lapsen kehityksen ja kasvun tukeminen. (Friis ym. 2004, 151-153; Tuomi 2008, 19-23, 37, 66-68; Somiska ym. 2009, 35-39.)

3.2 Lääkehoitotyö

Kuhanen, Oittinen, Kanerva, Seuri ja Schubert kertovat teoksessaan Mielenterveys hoitotyö, sairaanhoitajalta vaaditaan lääkehoitoon liittyvän teorian osaamista sekä kykyä toteuttaa lääkehoitoa arjessa lastensuojelulaitoksessa. Heidän mukaansa sairaanhoitajan työnkuvaan kuuluu lapsen lääkityksen vasteen ja haittojen seuranta sekä raportointi muille hoitotyöhön osallistuville. Lisäksi sairaanhoitajalla tulisi olla tietoa lääkkeiden yhteisvaikutuksista, tehosta, vaikuttavuudesta ja käyttöindikaatioista, jotta hän pystyy turvallisesti toteuttamaan lääkehoitotyötä lastensuojelulaitoksessa. (Kuhanen, Oittinen, Kanerva, Seuri & Schubert 2013, 290-292, 253-254.) Teoksessa kerrotaan myös, että sairaanhoitajalta vaaditaan motivointitaitoja, sillä lapsen ja heidän vanhempien motivointi lääkehoitoon on keskeisessä roolissa. Motivoinnissa keskeisessä asemassa on keskustelun kautta lasten ja vanhempien uskomuksien sekä pelkojen lievittäminen lääkehoitoon liittyen. (Kuhanen ym. 2013, 290-292, 253-254.)

3.3 Perhehoitotyö

Tuomi kirjoittaa Kuopion yliopiston julkaisussaan, että hoitotyön näkökulmasta sairaanhoitajan tulisi lastensuojelulaitoksessa huomioida, että lapsi on osa perheyhteisöä, eikä häntä voida hoitaa irrallisena omasta perheestään, vaan perhettä käsitellään kokonaisuutena (Tuomi 2008, 19). Kivimäki, pitää perhehoitotyön tavoitteena perheen terveyden ja hyvinvoinnin tukemisen ja edistämisen sekä voimavarojen tukemisen. Kivimäen teoksen mukaan sairaanhoitajan tulisi olla tietoinen perheen kehityksellisistä tehtävistä, vaiheista ja toiminnoista, selviytymiskeinoista ja perhedynamiikasta. Hänen mukaansa sairaanhoitajalla tulisi olla kyky huomioida ja arvioida terveyden ja sairauden sekä yksilön ja perheen välisiä suhteita, jolloin perhehoitotyötä voidaan toteuttaa parhaalla mahdollisella tavalla. Lisäksi teoksessa mainitaan, että sairaanhoitajalla tulisi olla myös taito ymmärtää perhettä, taito tunnistaa ja työstää perheen sekä yhteiskunnan ennakkokäsityksiä ja -luuloja, kykyä vastaanottaa negatiivisia tunteita sekä kykyä kohdata perheenjäsenten kohtaamiseen liittyviä ongelmatilanteita. Perhehoitotyössä yhdistyvät

ohjaus, neuvonta ja tunnetyöskentely. Laadukasta perhehoitoa tukisi, jos sairaanhoitaja pystyisi tunnistamaan lapsen ja hänen perheensä pelon omasta sairastumisesta, syyllisyyden, epätoivon, avuttomuuden, häpeän ja surun. Kivimäki kokee sairaanhoitajan työhön lastensuojelulaitoksessa kuuluvan myös perheenjäsenten hoidontarpeen kartoittamisen, hoitoonohjauksen sekä perheen vahvuuksien ja voimavarojen tunnistamisen. (Kivimäki 2008, 12-14.)

Tuomi jatkaa, että sairaanhoitajan työssä korostuvat myös tuki lapsen tilanteen herättämien tunteiden käsittelemiseen, vanhemmuuden vahvistaminen, luottamuksellisen hoitosuhteen rakentaminen ja arjesta selviytymisen tukeminen. Tuomi näkee perhehoitotyön haasteena hoitotyöntekijöiden puutteellisen kommunikaation, vallankäytön ja perheen odotusten kanssa ristiriidassa olevat ammatilliset odotukset. (Tuomi 2008, 23-24.) Myös Bardy kertoo teoksessa Marjatta Bardy, Lastensuojelun ytimissä, että aivan kuin muiden lastensuojelulaitoksen työntekijöiden työnkuvassa, myös sairaanhoitajan ammattiroolissa korostuu turvallisena ja välittävänä aikuisena toimiminen, yhteistyö vanhempien kanssa, rajojen asettaminen, erilaisten tunteiden vastaanottaminen, tavoitteellisen suunnitelman laatiminen, yhteistyö muiden verkostojen kanssa, arvioiminen ja ihmissuhteiden jatkuvuuden mahdollistaminen. (Bardy 2009, 43-44.)

3.4 Psykiatrinen hoitotyö

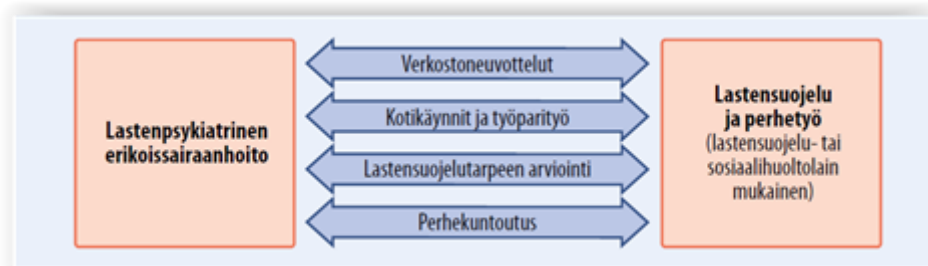
Jos on syytä epäillä lapsen turvallisuuden olevan uhattuna kotona, tehdään lapsesta lastensuojeluilmoitus, jolloin hänet voidaan sijoittaa lastenpsykiatriasta arviointia odottamaan lastensuojelulaitokseen (Moilanen ym. 2004, 383).

Mikäli lastensuojelulaitoksessa on psykiatrisesti oireilevia lapsia, tulisi Friisin, Eirolan, Mannosen, Tuomen, Somiskan, Kankkusen, Kvistin sekä Meretojan mukaan sairaanhoitajalla olla lasten- ja nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön liittyvä teoreettinen osaaminen. Tämän avulla sairaanhoitaja pystyisi ymmärtämään ja hyväksymään lapsen ja hänen perheensä sekä tukemaan heitä. Psykiatrisessa lasten hoitotyössä pyrkimyksenä on, että sairaanhoitajalla olisi kykyä nopeaan reagointiin ja päätöksentekoon. He kertovat, että lastensuojelussa sairaanhoitajalla tulisi olla hyvät vuorovaikutustaidot, jotta hän pystyy huomioimaan lasta kokonaisvaltaisesti. (Friis ym. 2004, 151-153; Tuomi 2008, 19-23, 37, 66-68; Somiska ym. 2009, 35-39.)

Psykiatriseen työhön on perinteisesti kuulunut työmenetelmiä, jotka vasta tekevät tuloaan muualle terveydenhuoltoon. Näitä ovat moniammatillinen tiimityö sekä työnohjaus. (Laukkanen, Marttunen, Miettinen & Pietikäinen 2006, 254.) Lasten ja nuorten

mielenterveyshäiriöiden asianmukaisessa tutkimuksien toteuttamisessa, tarvitaan selkeästi toimivaa tutkimusketjua, jotta häiriö määritellään ja voidaan tehdä hoitosuunnitelma. Lasten- ja nuorisopsykiatrian palveluketjuun eli hoitoverkkoon kuuluu: päiväkotia, koulu, sosiaalitoimi sekä neuvola, terveyskeskuksen vastaanotto sekä lasten ja nuorisopsykiatrian erikoissairaanhoidon. (Moilanen ym. 2004, 379-381.) Moniammatillinen asiantuntijaryhmä koostuu asiantuntijoista eri aloilta. Ryhmään voi esimerkiksi kuulua edustajia lastensuojelusta, aikuissosiaalityöstä, perheneuvolasta, lasten- ja aikuispsykiatriasta, päihdehuollosta sekä koulutoimesta ja päivähoidosta. (THL 2015.) Lastenpsykiatrisen erikoissairaanhoidon ja sosiaalihuollon välisiä yhteistyömuotoja on monia, kuten verkostoneuvottelut ja parityö (Kuvio 3).

Eri ammatteihin koulutetut ja eri tehtävissä toimivat ihmiset käsitteellistävät ja havaitsevat eri tavoin samoja ilmiöitä. Tiiminä toimimisen haaste on opetella käyttämään erilaisuutta rakentavasti hyödyksi nuorten sekä heidän perheidensä auttamisessa. Hyvin toimivan tiimin jäsenillä on erilaisia taitoja, ja siksi he täydentävät toisiaan. He ovat sitoutuneet yhteisiin tehtäviin sekä toimintamalliin ja ovat yhteisvastuussa suorituksistaan. Hyvin toimiva tiimi on ryhmätyöskentelyssä tietoisesti käytön ottamisen ja kehittämisen tulos. (Laukkanen ym. 2006, 254-255.)

Kuvio 3. Yhteistyömuotoja lastenpsykiatrisen erikoissairaanhoidon ja sosiaalihuollon välillä (Duodemic 2018)

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

4.1 Tavoitteet ja tarkoitus

Opinnäytetyömme tutkimuksen tavoitteena on selvittää, mikä on sairaanhoitajan rooli lastensuojelulaitoksessa. Roolia tutkimme sairaanhoitajan tuoman osaamisen ja merkittävyyden kautta lastensuojelulaitoksessa. Tutkimme myös, millaisia työtehtäviä sairaanhoitajalla on lastensuojelulaitoksessa sekä, miten sairaanhoitajakoulutus vaikuttaa sairaanhoitajana työskentelemiseen lastensuojelulaitoksessa. Kysymme sairaanhoitajilta, miten he kokevat, että sairaanhoitajakoulutus on auttanut ja pohjustanut lastensuojelussa työskentelyyn, sekä millaista mahdollista lisäkouluttautumista sairaanhoitajat ovat tarvinneet työskennelläkseen lastensuojelulaitoksessa. Opinnäytetyössämme emme tutkineet muun henkilöstön roolia tai merkitystä lastensuojelulaitoksessa.

Opinnäytetyön tarkoituksenamme on tutkia hoitotyön merkitystä lastensuojelulaitoksessa ja sitä, miten hoitotyö näyttäytyy siellä. Opinnäytetyötä voivat hyödyntää lastensuojelussa työskentelevät henkilöt, koulut sekä sairaanhoitajat, jotka ovat hakemassa töihin lastensuojeluun. Lastensuojelutyö on nähty enemmänkin sosionomien työalueena, joten tarkoituksenamme on tuoda tietoa myös hoitotyön merkityksestä ja sairaanhoitajan roolista lastensuojelulaitoksessa.

4.2 Laadullinen tutkimus

Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyssä tutkimuksessa tarkastellaan merkitysten maailmaa, joka on ihmisten välinen sekä sosiaalinen. Merkitykset ilmenevät suhteina ja niiden muodostaminen merkityskokonaisuuksina. Merkityskokonaisuudet ilmenevät ihmisistä lähtöisin olevina sekä ihmiseen päätyvinä tapahtumina, kuten toimintana, ajatuksina, päämäärien asettamisena ja esimerkiksi yhteiskunnan rakenteina. Tavoitteena ovat ihmisen omat kokemukset koetusta todellisuudesta. (Vilka 2005, 97.) Laadullisessa tutkimuksessa kirjoittamisella on merkittävämpi asema kuin teoriapohjaisessa tutkimuksessa. Laadullisessa tutkimuksessa kirjoittaminen ei painotu tehdyn tutkimuksen jälkiselostukseen, vaan tutkija analysoi havaintoaineistoaan ylemmiksi merkityksiksi ja kehittää teoreettisiksi näkemyksiksi. Tutkimustulosten esittely ja pohdinta on joustavaa laadullisessa tutkimuksessa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 260-263.)

Laadullisella tutkimusmenetelmällä toteutettavan tutkimukseen sisältyy aina kysymys, mitä merkityksiä tutkimuksella tutkitaan. Tämä edellyttää tutkimuksen tekijöiltä

täsmäntämistä, tutkitaanko kokemuksiin vai käsityksiin liittyviä merkityksiä. (Vilkka 2006, 97.)

Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuksen tavoitteena ei ole totuuden löytäminen tutkittavasta asiasta. Tutkimuksen tavoitteena on tutkimisen aikana muodostuneiden tulkintojen avulla näyttää esimerkiksi ihmisen toiminnasta tai hänen tuottamistaan kulttuurituotteista jotakin, joka on välittömän havainnon tavoittamattomissa. Välittömän havainnon tavoittamattomissa olevat asiat ovat niin sanotusti arvoituksia. Tutkimuksen tavoite on näiden arvoitusten ratkaiseminen tutkimuksessa. Ihmisten kuvaamien kokemusten ja käsitysten avulla luodaan johtolankoja ja vihjeitä, joiden avulla voidaan tehdä tulkintoja ja ratkaista arvoituksia. (Vilkka 2006, 98.) Laadullisen tutkimuksen kuvauksen kohteena ovat aineistosta esitetyt kysymykset sekä tulkinnat. Merkitykselliset teemat ja niiden havainnoiminen kysymysten ja tulkintojen pohjalta ovat myös oppinäytetyön kuvauksen kohteena. (Hirsjärvi ym. 2007, 262.)

Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyn tutkimuksen tulee olla emansipatorinen. Tämä tarkoittaa, että tutkimuksen tulisi lisätä tutkittavien ymmärrystä asiasta ja sen myötä vaikuttaa myönteisesti tutkittavien tutkittavaa asiaa koskeviin ajattelu- sekä toimintatapoihin. Tutkimushaastatteluun osallistuvat eivät ole vain tiedon hankkimisen välineitä, vaan myös heille pitäisi jäädä haastattelutilanteesta niin sanotusti jotakin käteen. Teemahaastattelussa, haastattelijan tehtävänä on huolehtia, että haastateltavat pysyvät asetetuissa teemoissa. (Vilkka 2005, 103.)

Toteutimme tutkimuksemme laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen. Emme pyrkineet löytämään totuutta tai yhtä ainoaa oikeaa vastausta tutkimukseemme, vaan havainnoimme sairaanhoitajan roolia lastensuojelulaitoksessa. Pyrimme tutkimuksessa tehtyjen haastattelujen kokemusten sekä hoitotyön kirjallisuuden pohjalta tulkitsemaan sairaanhoitajan roolia ja koulutuksen vaikutusta lastensuojelussa.

4.3 Aineiston hankinta

Keräämme tutkimuksen aineiston käymällä kolmessa lastensuojelulaitoksessa haastattelemassa lastensuojelulaitosten henkilökuntaa. Haastattelemme lastensuojelulaitoksen henkilöstöstä sairaanhoitajaa, sosionomia ja lastensuojelulaitoksen esimiestä. Yhdessä haastattelupaikoistamme ei työskentele sairaanhoitajaa, joten haastattelemme siellä esimiestä ja sosionomia. Tarkoituksenamme on selvittää, miten ne lastensuojelulaitoksen työntekijät, joiden yksikössä ei työskentele sairaanhoitajia, näkevät sairaanhoitajan roolin ja työn. Lisäksi samaisen paikan esimiestä haastatteleamalla

kysymme, onko heillä ollut ajatusta sairaanhoitajan palkkaamisesta. Kysymme, millaisena he kokisivat sairaanhoitajan palkkaamisen, ja millaista lisäarvoa se heidän mielestään toisi kyseiseen lastensuojelulaitokseen. Esitämme sairaanhoitajille, sosionomeille ja esimiehille samankaltaisia avoimia kysymyksiä, sairaanhoitajan työhön liittyen lastensuojelulaitoksessa. Haastattelumuotona käytämme yksilöhaastatteluja, jotka toteutetaan teemahaastatteluina.

Teemahaastattelussa tutkimusongelmasta poimitaan keskeiset aiheet tai teema-alueet, joita olisi välttämätöntä tutkimusongelmaan vastaamiseksi käsitellä tutkimushaastattelussa. Tavoitteena on, että kaikista teema-alueista vastaaja voi antaa oman kuvauksena. (Vilkkä 2005, 101.) Teemahaastatteluksi kutsutaan lomake- ja avoimen haastattelun välimuotoa. Teemahaastatteluissa teema-alueet ovat tiedossa, mutta kysymysten tarkka muoto tai niiden järjestys puuttuu. (Hirsjärvi, 2007, 203.)

Haastattelujen teemoina meillä on sairaanhoitajan rooli ja merkitys, sairaanhoitajan työtehtävät ja erityistehtävät sekä sairaanhoitajan koulutus. Haastattelukysymyksiinä käytämme avoimia kysymyksiä, jotka ovat samantyyllisiä niin sairaanhoitajalle, sosionomille kuin esimiehillekin. Teemat kytkeytyvät tutkimuskysymykseemme, eli mikä on sairaanhoitajan rooli lastensuojelulaitoksessa. Roolilla tarkoitamme sairaanhoitajan merkitystä ja osaamista lastensuojelulaitoksessa työskenneltäessä. Pyrkimyksenämme on avoimilla kysymyksillä, ja eri ammattiryhmiä haastatteleamalla saamaan kokonaisvaltaisia vastauksia kysymyksiimme.

5 OPINNÄYTETYÖN ETENEMINEN

5.1 Prosessin kuvaus

Ennen aineiston hankintaa mietimme, miten toteutamme tutkimuksemme. Etsimme tietoa eri tutkimusmenetelmistä ja haastattelumuodoista. Totesimme, että laadullinen tutkimus ja yksilöllinen teemahaastattelu avoimilla kysymyksillä on parhain vaihtoehto tutkimuksellemme. Laadulliseen tutkimukseen päädyimme, sillä emme etsi yhtä oikeaa vastausta tutkimuksessamme, vaan pyrimme löytämään tapoja ja merkityksiä, sairaanhoitajan roolista lastensuojelulaitoksessa. Yksilöllisillä ja avoimilla kysymyksillä haastateltavat saavat tuoda oman mielipiteensä ja näkemyksensä esille ilman, että vieressä olisi työkaveri tai toinen haastateltava auttamassa kysymykseen vastaamisessa. Teemahaastattelu puolestaan selkeyttää meidän tutkimustamme ja sen tekemistä sekä haastatteluiden toteuttamista.

Tämän jälkeen mietimme, millaisiin paikkoihin toteutamme haastattelut. Otimme yhteyttä kolmeen lastensuojelulaitokseen ja sovimme haastattelut näihin. Toteutimme haastattelut kolmeen lastensuojelulaitokseen helmikuun 2019 aikana. Haastattelimme työntekijöitä heidän työpaikallaan. Haastateltava tuli vuorollaan rauhalliseen tyhjään huoneeseen, jossa toteutimme haastattelut. Haastattelutilanteet sujuivat hyvin ja rauhallisesti. Äänitimme jokaisen haastattelun ja litteroimme ne helmi- ja maaliskuussa 2019.

Litteroinnin jälkeen yliviivasimme haastatteluista teemoittain haastateltavien vastauksia. Teemoina meillä oli sairaanhoitajan tehtävät ja erityistehtävät, sairaanhoitajan rooli ja merkitys sekä sairaanhoitajan koulutuksen vaikutus lastensuojelutyöhön. Tämän jälkeen kokosimme haastattelujen vastauksia teemoittain Exel-taulukon.

Teemoitellessa haastatteluja meidän piti miettiä syvemmin, mikä haastateltavan vastaus sopii mihinkin teema-alueeseen. Pyrimme rajaamaan teema-alueet selviksi, mutta jouduimmekin yhdistämään muutamat teemat yhteen, sillä haastateltavien vastaukset eivät sopineet täydellisesti pelkästään kahdesta vaihtoehdosta toiseen teema-alueeseen. Teemat, jotka yhdistimme samaan taulukkoon ja samaksi teemaksi, oli sairaanhoitajan merkitys ja rooli, sillä emme saaneet vastauksista selvää eroa siihen, että mikä vastauksista kuuluisi vain toiseen kategoriaan. Sairaanhoitajan koulutus teemasta emme saaneet tarpeeksi materiaalia siihen, että olisimme tehneet vastauksista Exel-taulukon, joten kirjoitimme haastattelun vastauksien pohjalta pelkästään tiivistelmän opinnäytetyöhön. Apuna tähän käytimme litterointia ja siellä tehtyjä yliviivauksia.

Taulukoinnin jälkeen kirjoitimme haastattelujen yhtenäisyyksiä ja erinäisyyksiä ylös teema-alueittain laajemmin taulukon ja litterointien avulla. Kun olimme purkaneet

haastattelumateriaalin, aloimme pohtia tutkimuksemme luotettavuutta ja kirjoitimme siitä yhteenvetoon. Lisäksi mietimme tutkimuksellemme jatkotutkimusaiheita, joita myös kirjasimme ylös yhteenveto osioon.

5.2 Tutkimuksen kohdejoukko

Pyysimme jokaista haastattelupaikan johtajaa ennen haastattelujen alkua kuvaamaan ja kertomaan hieman kyseisestä lastensuojelulaitoksesta.

Haastateltava paikassa A kertoi paikan olevan erityislastensuojelulaitos, johon on sijoitettu 14 nuorta, jotka ovat iältään 14-18 vuotiaita eli alaikäisiä. He kertoivat nuorilla olevan monenlaisia ongelmia, esimerkiksi taustalla olevan psykiatrista taustaa tai päihdehistoriaa. Useat nuoret olivat aiemmin olleet monissa eri laitoksissa, mutta eivät olleet niissä pärjänneet, joten olivat ohjautuneet kyseiseen lastensuojelulaitokseen. He myös kuvailivat lastensuojelulaitosta tiukkarajaiseksi paikaksi.

Haastateltava paikassa B kertoi lastensuojelulaitoksen olevan yksityinen lastensuojeluyksikkö, seitsemän paikkainen erityisyksikkö psyykkisesti oireileville nuorille, 13-18 vuotiaille. Heillä on mahdollisuus antaa kotiopetusta. He myös kertoivat, että heillä on aina ollut kontakteja nuorisopsykiatrian osastoille ja poliklinikoille.

Haastateltava paikassa C kertoi lastensuojelulaitoksen olevan yksityinen lastensuojeluyksikkö. Yksikkö oli seitsemän paikkainen, mikä oli profiloitunut psyykkisesti oireilevien lasten ja nuorten yksiköksi. Lasten ikähaarukka yksikössä oli 7-18, mutta heillä oli lisäksi jälkihuollon parissa täysi-ikäisiä. Haastatellun yksikön lisäksi heillä toimii myös toisaalla toinen yksikkö, jossa on kotiopetus mahdollisuus. Osa haastatellun yksikön lapsista ja nuorista kävi kouluaan siellä. Paikassa ei työskennellyt sairaanhoitajaa.

6 TUTKIMUKSEN VASTAUKSET TEEMA-ALUEITTAIN

6.1 Sairaanhoidajan tehtävät

Sairaanhoidajat kokivat, että heillä on paljon erilaisia työtehtäviä lastensuojelulaitoksessa. Työtehtävikseen sairaanhoidajat kertoivat ohjaajan tehtävät, lasten kasvattamisen, arjen elämisen lastensuojelulaitoksen lasten kanssa sekä verkostojen kanssa tehtävän yhteistyön.

Molemmat sairaanhoidajat sanoivat spesiaalityötehtävikseen lääkehoidon. Toisen yksikön sairaanhoidaja kertoi, että hän sisällyttää lääkehoitoon lääkehoidon suunnitelman tekemisen ja hänen tehtävänä on valvoa, että se toteutuu. Lisäksi hän kertoi valvovansa muiden työntekijöiden lääkehoitotentit ja päivittävän lääkehoidon suunnitelmaa. Hän sanoi myös tekevänsä pääsääntöisesti dosettiin jaot. Hän myös kertoi, että heillä voi olla ajoittain lääkkeitä, joita ei voi käsitellä muut kuin sairaanhoidajat, esimerkiksi huumausaineperäiset lääkkeet.

Sairaanhoidaja kertoi, että tulevaisuudessa olisi tulossa käytännöksi, että hän seuraisi säännöllisesti lasten ja nuorten fyysistä kasvua. Hän kertoi, että käytännössä se tarkoittaisi sitä, että hän pitäisi vastaanottoa lastensuojelulaitoksessa, jossa lasten ja nuorten painot ja pituudet kirjattaisiin ylös ja samalla heitä voitaisiin haastatella muutenkin, jos heillä on huolia tai murheita.

Toisen lastensuojelulaitoksen sairaanhoidaja näki myös samoja asioita lääkehoidossa työtehtävinä kuin edellä mainittu, mutta mainitsi, että myös erilaiset kartoitukset kuuluvat hänen työtehtäviinsä. Hän kertoi esimerkiksi, että jos nuorella epäillä ADHD:tä niin sairaanhoidaja arvioi nuorta ja käyttää apunaan erilaisia mittaristoja. Myös päihdetyössä hän kertoi käyttävän erilaisia mittaristoja nuoren tilanteen arvioinnissa. Lisäksi hän kertoi spesiaalityötehtävikseen terveydentilan arvioinnin ja pidemmän aikavälin arvioinnin, esimerkiksi jos nuorella aloitetaan uusi lääke. Hän kertoi tilanteiden olevan usein akuutteja, jossa sairaanhoidajan osaamista tarvitaan. Hän myös kertoi, että usein häneltä kysytään mielipidettä tai arviointia joihinkin tilanteisiin tai asioihin liittyen, vaikka hän yrittääkin kirjata asioita jo valmiiksi ylös, jotta sama tieto on muiden työntekijöiden käytettävissä.

Lisäksi toisella sairaanhoidajalla oli perhetyönvastuunalue, sillä hän oli koulutukseltaan psykiatrinen sairaanhoidaja ja perheterapeutti. Toisen sairaanhoidajan erikoisvastuunalueena yksikössä oli päihdetyö ja psykiatrinen työ. Molemmat sairaanhoidajat näkivät vastuunalueenaan sairaanhoidollisten tehtävien eli somaattisten

vaivojen hoitamisen. He kertoivat, että näissä tilanteissa muu henkilökunta yleensä kääntyy sairaanhoitajan puoleen.

Jokaisen paikan esimies koki, että sairaanhoitajan yhtenä tehtävänä on lääkehoito. Yksi esimiehistä lähti erittelemään lääkehoitoon kuuluvia vastuualueita, jossa tuli ilmi samoja asioita kuin mitä sairaanhoitaja mainitsi omassa haastattelussaan, lääkehoidon suunnittelu, muiden työntekijöiden kouluttaminen sekä lääkehoitolupien suorittamisen valvominen ja koko muu lääkehoidon prosessi kyseisessä lastensuojeluyksikössä. Molemmissa paikoissa missä sairaanhoitaja työskenteli, sairaanhoitaja ei tehnyt yövuoroa. Toinen esimiehistä perusteli sitä sillä, että sairaanhoitaja on tällöin mahdollisimman paljon arjen hoitotyössä läsnä.

Yksi esimies koki, että heidän sairaanhoitajan työtehtävänä on osata puhua sairaanhoitoon, psyykkiseen oireiluun ja toimintaan liittyvistä asioista sekä tuoda esiin ne myös muulle työyhteisölle oman ammattivarmuutensa kautta. Myös muiden esimiesten vastauksista kävi ilmi, että hoidollinen puoli nähtiin sairaanhoitajan työtehtävänä. Tällaisia hoidollisia tehtäviä olivat esimerkiksi nuoren kaatumisesta johtunut polvikivun ensiapu ja jatkohoidon tarpeen arviointi.

Esimiehet kokivat, että sairaanhoitajien spesiaalityö on lähteä mukaan aina lääkärin vastaanotolle tai muiden kontaktien vastaanotolle, jos se vaan on mahdollista. Esimiehet näkivät myös sairaanhoitajan työtehtävänä perhehoitotyön, koska haastateltavien laitosten sairaanhoitajilla oli terapeuttisia valmiuksia.

Kahden lastensuojeluyksikön sosionomit kokivat, että sairaanhoitajan työkuva eroaa heidän työkuvastaan muutamissa työtehtävissä. He näkivät somaattisten vaivojen hoitamisen ja lääkehoidon sairaanhoitajan spesiaalityötehtävinä. Toinen sosionomi koki, että sairaanhoitaja katsoo lastensuojelua enemmän terveydenhuollon silmin. Yhden paikan sosionomi koki puolestaan, ettei työn sisältö sairaanhoitajan ja sosionomin välillä eroa millään tavalla. Hän koki, ettei heidän roolinsa edes lääkehoidollisesti eroa. Hänen mukaansa sairaanhoitajan ammattitaito ei ole olennainen, koska hän on sitä mieltä, että muutkin sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset pystyvät käsittelemään lääkkeitä samoin tavoin, kuin esimerkiksi lapsen vanhemmat käsittelevät, jos lapsi asuisi kotona. Alapuolella nähtävänä sairaanhoitajien, esimiesten ja sosionomien esiin tuomista sairaanhoitajan työtehtävistä yhteenveto (kuviot 4).

Kuvio 4. Taulukko sairaanhoitajan työtehtävistä lastensuojelussa

Sairaanhoitajat:
Ohjaajan tehtävät
Lasten kasvatus
Arjen eläminen
Somaattisten vaivojen hoito
Lääkehoito: lääkityksen arviointi, lääkehoitosuunnitelman tekeminen ja valvominen, lääkehoitotenttien valvominen, dosettiin jako ja huumausaineperäiset lääkkeet
Terveydentilan arviointi
Lääkärin vastaanotot
Maksusitoumusasiat
Perhehoitotyö
Päihdehoitotyö
Psykiatrinen hoitotyö
Verkosto yhteistyö
Mittaristojen käyttö
Esimiehet:
Arjen hoitotyö
Somaattisten ja terveydellisten vaivojen hoito
Lääkehoito: lääkityksen arviointi, lääkehoitosuunnitelma, lääkehoitotenttien valvominen, lääkelehtien täyttö
Ensiapuvälineistä huolehtiminen
Terveys opetus (terveellisistä elämäntavoista kertominen ja ohjaaminen nuorille sekä työyhteisölle)
Lääkärin ja psykiatrin konsultaatiot
Sosionomi:
Somaattisten vaivojen hoito
Aikataulujen järjestäminen
Lääkehoito
Lääkäriaikojen ja hammaslääkäriaikojen varaaminen
Terveydenhuollon vastuu
Lääkehoidon tietämyksen jakaminen

6.2 Sairaanhoitajan rooli ja merkitys työyhteisössä

Molemmat sairaanhoitajat kokivat roolinsa lastensuojelulaitoksessa merkittäväksi. He kertoivat merkittävyyden tulevan etenkin psykiatrisesta osaamisesta, jota he pystyvät työssään antamaan. Toinen sairaanhoitaja otti huomioon, että sairaalassa on nykyään paljon lyhyempiä hoitajaksoja ja sieltä päin on vaikeampaa saada pidempää

hoitokontaktia. Tästä johtuen yhä huonompi kuntoisempia ja päihdeongelmallisia nuoria ajautuu lastensuojelun pariin ja siksi sairaanhoitajia tarvitaan lastensuojelulaitoksissa. He myös kertoivat sairaanhoitajan tuovan lastensuojelulaitokseen erilaista osaamista ja näkökulmia. Toinen sairaanhoitaja nimesi myös päihdeosaamisen vahvuuden, ja toinen sairaanhoitaja puolestaan perhehoitotyön osaamisen vahvuuden, mitä he pystyvät työssään antamaan. Nämä osaamisalueet, jotka nyt näkyvät heidän työssään merkittävänä, ovat tulleet lähinnä aiemmasta työkokemuksesta ja opinnoista.

Sairaanhoitajat kokivat, että heidän roolinsa keskusteluissa on tasavertainen muiden kanssa. Toinen sairaanhoitajista koki olevansa sairaanhoitajana työpaikallaan yksin, vaikka sai apua muilta tahoilta. Hän jopa toivoi, että työpaikalla olisi toinen sairaanhoitaja, jonka kanssa jakaa ja vaihtaa ajatuksia. Toinen sairaanhoitajista puolestaan ei kokenut olevansa yksinäinen työyhteisössä, vaikka toimikin myös ainoana sairaanhoitajana työpaikassaan. Hän perusteli sitä sillä, että työyhteisö teki ryhmätyötä keskustelemalla erilaisista asioista, pulmatilanteista sekä omista ja muiden huomioista. Myöskään pulmatilanteissa sairaanhoitaja ei kokenut jäävänsä yksin, koska hän kertoi konsultoivansa silloin lääkäreitä ja psykiatria. Hän otti esille, että esimies on antanut vastuuta erilaisiin tilanteisiin, joissa hän koki sairaanhoitajalla olevan hyvä näkemys. Tätä kautta myös luottamus sairaanhoitajan ja esimiehen välillä oli kasvanut.

Paikoissa, joissa sairaanhoitajia toimi, esimiehet näkivät sairaanhoitajan roolin suurena ja arvokkaana. Näissä paikoissa sairaanhoitajan rooliin kuului vahvasti lääketietämys. Esimiehet näkivät myös sairaanhoitajan rooliin kuuluvan terveystietämyksen sekä terveyskasvatuksen. Lastensuojelulaitoksessa, jossa tällä hetkellä ei toiminut sairaanhoitajaa, esimies kertoi, että sairaanhoitajan rooli olisi tarkastella lapsen elämän kokonaisuutta hoidolliselta näkökannalta. Hän mainitsi myös muiden esimiesten tavoin, että heillä sairaanhoitajan rooliin kuuluisi terveyden huomioiminen arjessa.

Kaikki esimiehet näkivät sairaanhoitajat hyvin tärkeänä osana lastensuojelua. Esimiehet, joiden lastensuojelulaitoksessa sairaanhoitajia työskenteli, kertoivat sairaanhoitajan merkittävyyden näkyvän etenkin lääkärin ja psykologin konsultaatioissa tai lääkärinkäynneillä sekä somaattisten vaivojen hoidossa. Toinen esimies otti myös esille päihdetyön, jossa sairaanhoitajan osaaminen näkyi hyvin ja samalla se myös lisäsi sairaanhoitajan merkittävyyttä. Toinen esimies taas nosti perhehoitotyön, sairaanhoitajan tärkeimmiksi työtehtäviksi ja tämän takia se lisäsi sairaanhoitajan merkittävyyttä työyksikössä. Kaikki esimiehet kokivat lääkehoidon osaamisen ja sairaanhoitajan koulutuksen tuovan lisää tietoa ja taitoa lastensuojeluyksikköön, minkä myötä myös sairaanhoitajan merkittävyys kasvoi. Lisäksi kaikki esimiehet kokivat, että sairaanhoitajia

tarvitaan lastensuojeluyksiköihin juurikin edellä mainittujen asioiden takia. Toinen esimiehistä, joka työskenteli lastensuojelulaitoksessa, missä myös sairaanhoitaja työskenteli, kertoikin haluavansa sairaanhoitajia myös lisää.

Paikoissa, joissa sairaanhoitajia työskenteli, sosionomit näkivät sairaanhoitajien rooliin kuuluvan psyyke ja lääkehoidon tietämyksen sekä sen hallitseminen. Sairaanhoitajan rooli nähtiin tärkeänä muun muassa sen takia, että nuoret ovat nykypäivänä moniongelmaisia ja sairaanhoitajalla on tietämystä erilaisista sairauksista ja hoidoista. He kertoivat sairaanhoitajien tuovan laajaa osaamista lastensuojelutyöhön. Toinen sosionomeista kertoi, että etenkin jos tarvitaan terveydellisten oireiden hoitamista, hän kääntyy sairaanhoitajan puoleen. Hän koki lääketietämyksen tuovan sairaanhoitajan merkitystä näkyvämmäksi. Heidän mielestään sairaanhoitajia tarvitaan jatkossa enemmänkin lastensuojelun pariin.

Sosionomi, joka työskenteli lastensuojelulaitoksessa, missä sairaanhoitajia ei työskennellyt, koki että sosiaalialan ammattilaiset ovat tärkeämpiä lastensuojelulaitoksessa, mutta sanoi myös sairaanhoitajien olevan tärkeitä. Hän perusteli sosiaalialan ammattilaisten tärkeyttä sillä, että yksityinen lastensuojelulaitos on alun perin tarkoitettu olevan kodinjatke sellaisten lasten apuna ja tukena, jotka ei jostakin syystä pärjää kotona tai sijaisperheessä. Hän koki, että ne ongelmat eivät ole välttämättä sairaanhoidollisia vaan ne ovat sosiaalipuolen ongelmia ja tätä kautta he ovat myös sosiaalipuolen asiakkaita. Hän oli sitä mieltä, että työyksikössä seitsemästä työntekijästä, jos yksi on sairaanhoitaja, niin se on riittävä. Hän koki, että moniammatillisuus on tärkeää eli, että mitä enemmän erilaisia näkökulmia, sen parempi. Hän myös koki, että jos heillä olisi sairaanhoitajia, niin sairaanhoitaja toisi mahdollisesti syvempää osaamista psykiatriaan sekä lapsen kasvuun ja kehitykseen. Alapuolella yhteenveto sairaanhoitajan roolista ja merkityksestä sairaanhoitajien, esimiesten ja sosionomien kertomana (kuvio 5).

Kuvio 5. Taulukko sairaanhoitajan roolista ja merkityksestä lastensuojelussa

Sairaanhoitajat:
Tasavertainen työntekijä muiden kanssa
Hoitaja
Merkittävä työntekijä
Vahvan psykiatrisen osaamisen omaava
Erilaisten näkökulmien ja osaamisten tuoja
Päihde- ja perhehoitotyön osaaminen
Esimiehet:
Suuri ja arvokas työntekijä
Terveysten ja hyvinvoinnin asiantuntija
Elämän kokonaisuuden tarkastelija hoidollisesta näkökulmasta
Tärkeä osa lastensuojelua
Lääkehoidon ja päihdetyön osaaminen
Sosionomit:
Psykiatrinen ja lääkehoidon osaaminen
Tietämys moniongelmallisten henkilöiden hoidosta
Ohjaaja ja kasvattaja
Syvämmän lapsen kehityksen seuraaja
Hoitotyö laaja-alainen osaaminen
Terveysten ja hyvinvoinnin asiantuntija
Lääkehoidon vahvuus

6.3 Sairaanhoitajakoulutuksen antamat valmiudet lastensuojelutyöhön

Sairaanhoitajilta kysyttiin, miten sairaanhoitajan koulutus on antanut valmiuksia työskennellä lastensuojelulaitoksessa. Toinen sairaanhoitaja koki, ettei sairaanhoitajan ammattikorkeakoulutus antanut kovinkaan paljon eväitä lastensuojelutyöhön. Hän kertoi, että mielenterveys- ja päihdeasioita käytiin koulussa vain pintapuolisesti. Sairaanhoitaja kuitenkin pyrki tekemään koulutuksen aikana harjoitteluita ja muita opintoja päihde- ja mielenterveystyöhön suuntautuen. Sairaanhoitaja kuitenkin mietti, että olisiko lisäopinnoista ollut paljoo hyötyä, sillä hänestä työelämässä asioita sisäistää paljon paremmin. Hänen mukaansa työkokemuksen kautta on tullut lisää oppia ja varmuutta työskentelyyn. Toinen sairaanhoitaja ei lähtenyt haastattelussa avaamaan sairaanhoitajan koulutusta, mutta koki lastensuojelulain olevan itselleen vieras. Hän kertoi mielenterveislain tulevan tutummaksi työkokemuksesta psykiatrian puolelta toisin kuin lastensuojelulain. Hän kertoi haluavansa opiskella lastensuojelulakia ja lastensuojelun lainsäädännön soveltamista lisää.

Molemmat sairaanhoitajat kertoivat käyneensä psykiatrisen erityisammattitutkinnon ja päihdetyön erikoistumisopinnoista. Molemmat kokivat, että edelliset työpaikat ovat tuoneet lisäoppia ja varmuutta työskentelyyn. He sanoivat, että he ovat työpaikan mukaan hakeutuneet lisäkoulutuksiin, jotta se vastaisi kyseistä työpaikkaa ja sen vaatimuksia.

Kaikki esimiehet kokivat sairaanhoitajakoulutuksen olevan hyvä ja pitivät sitä yleispätevänä koulutuksena. He kokivat, että sairaanhoitajan ammattitaito on vahva ja he näkivät positiivisena puolena myös sen, että sairaanhoitaja pystyy ottamaan paljon vastuuta lääkehoidosta ja muista lääkinnällisistä asioista. Toinen esimies kertoi, että varsinkin psykiatriset sairaanhoitajat ovat haluttuja lastensuojelussa ja hän koki, ettei olisi haittaa, jos heitä olisi lisää heidän yksikössään. Esimiehen mukaan sairaanhoitajan palkkaaminen saattaa mennä välillä jopa sosionominkin edelle. Palkkaaminen riippuu myös aiemmasta osaamisesta ja työkokemuksesta.

Esimes, joka työskenteli lastensuojelulaitoksessa, missä ei ollut sairaanhoitajaa kertoi, että haluaisi tulevaisuudessa korvata lähihoitajat sairaanhoitajilla. Hän näki, että lastensuojelulaitoksessa sairaanhoitajat tekisivät hoidosta entistä laadukkaampaa ja parempaa.

6.4 Haastatteluvastausten yhteenveto

Opinnäytetyömme tavoitteena oli selvittää sairaanhoitajan roolia lastensuojelulaitoksessa. Tutkimme roolia sairaanhoitajien merkittävyyden ja osaamisen pohjalta. Saimme haastatteluiden vastauksiksi, että sairaanhoitajan osaaminen korostui etenkin lääkehoidossa, somaattisten vaivojen hoidossa sekä lääkärin konsultoinnissa ja hoitoneuvotteluissa. Myös mielenterveys- ja päihdetyö sekä perhehoitotyö nähtiin sairaanhoitajan vahvuutena. Esimiehet myös kokivat nuorten terveyteen liittyvät asiat sairaanhoitajan vastuualueena. Kuten esimerkiksi nuorten valistaminen terveellisestä elämäntavoista ja lääkehoidon tärkeydestä.

Tutkimme myös sairaanhoitajan työtehtäviä. Haastattelun vastauksista kävi ilmi, että työtehtäviin kuuluu etenkin lääkehoito, psykiatrinen hoitotyö ja lastenhoito sekä toisessa paikassa perhehoitotyö ja toisessa paikassa puolestaan päihdehoitotyö. Sairanhoitajat tekivät pääosin ihan samaa työtä, kuin muutkin työntekijät lastensuojelulaitoksessa. Näihin työtehtäviin kuului muun muassa arjen pyörittäminen, siivoaminen ja ruuanlaitto sekä lasten vieminen harrastuksiin.

Sairaanhoitajien kesken oli kuitenkin myös erilaisia työtehtäviä lastensuojelulaitoksissa, joissa korostui henkilöiden aiempi kouluttautuminen ja osaaminen. Esimerkiksi, jos sairaanhoitajalla oli paljon aiempaa kokemusta tai koulutusta perhetyöstä, niin oli se selvästi vahvempi tehtäväalue töissä kuin jollakin toisella ja, silloin myös työtehtävät suuntautuivat enemmän perhehoitotyöhön. Tai, jos sairaanhoitajalla oli paljon psykiatrista hoitotyötä taustalla, niin koettiin psykiatrian osaaminen sairaanhoitajan vahvimpiin osa-alueisiin ja tärkeimpiin työtehtäviin.

Osaamisalueiden ja koulutuksen puolesta sairaanhoitajat nähtiin hyvin arvokkaana lastensuojelulaitoksissa. Haastateltavat kertoivat, että sairaanhoitajat tuovat lastensuojelulaitokseen erilaisia näkökulmia ja osaamista sekä luotettavuutta, etenkin lääkehoitoon. Esimiehet olivat myös innokkaita palkkaamaan lisää sairaanhoitajia lastensuojelulaitoksiinsa sairaanhoitajan koulutuksen takia.

7 YHTEENVETO

7.1 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksissa pyritään välttämään virheiden syntymistä, kuitenkin tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Siksi tutkimuksissa pyritään arvioimaan tehdyn työn luotettavuutta. Tutkimuksen toinen arviointiin liittyvä käsite on validius eli pätevyys, se tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Validiutta voidaan arvioida erilaisista näkökulmista kuten ennustevalidiudesta, tutkimusasetelmavalidiudesta ja rakennevalidiudesta. (Hirsjärvi ym. 226-227 2007.)

Tutkimuksessamme pyrimme löytämään erilaisia tehtäviä, joita sairaanhoitajalla on lastensuojelulaitoksessa sekä erilaisia näkökulmia, miten sairaanhoitajan rooli nähdään lastensuojelulaitoksessa. Haastatteluiden ja teoritiedon pohjalta saimme selviä näkemyksiä ja tietoa tutkimuksen teemoihimme. Saimme näkökulmia niin hoitotyön kirjallisuudesta kuin haastatteluista, millaisia työtehtäviä sairaanhoitajalla on, sekä millainen hänen roolinsa on lastensuojelulaitoksessa. Haastatteluiden vastauksista saimme myös yhteneväisyyksiä siitä, että sairaanhoitaja nähdään merkittävänä lastensuojelulaitoksessa kaikkien vastaajien kesken.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta kohentaa tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta. Tarkkuus koskee tutkimuksen kaikkia vaiheita, kuten haastattelu paikat ja olosuhteet, jossa aineisto kerättiin, haastatteluihin käytetty aika, mahdolliset häiriötekijät ja tutkijan oma arviointi tilanteesta. (Hirsjärvi ym. 2007, 227-228.)

Opinnäytetyössämme pyrimme tuomaan lukijalle näkyväksi tutkimuksemme vaiheet ja aikataulut mahdollisimman hyvin. Kerroimme myös lyhyesti lukijalle, millaisissa paikoissa kävimme tekemässä haastatteluita, kuitenkin säilyttämällä haastattelu paikkojen ja haastattelijoiden anonyymiyden. Haastatteluiden purun pyrimme työssämme näyttämään lukijalle teemataulukoiden avulla. Haastatteluiden purussa käytimme monenlaisia tapoja, kuten litteroinnin ja teemojen yliviivailun litteroidusta materiaalista, teemoittelun Exel- taulukkoon sekä yhteenvedon kirjoittamisen teemojen pohjalta. Lisäksi yhteenvedossa arvioimme omaa työtämme sekä mietimme jatkotutkimusaiheita samasta aihealueesta.

Kirjallisten töiden tekeminen vaatii paljon erilaisia valintoja ja päätöksiä, joihin liittyy eettisiä ongelmia. Etenkin tutkimusten tekeminen sisältää monessa eri tutkimuksen vaiheessa eettisten kysymysten tarkastelua, esimerkiksi aiheen valinta, aineiston hankinta (luottamuksellisuus, tulosten seuraukset, informoitu suostumus), haastattelutilanne, litterointi, analyysi (tulkinnat ja syvyys) sekä raportointi. Eettisten ratkaisujen merkitys korostuu varsinkin kirjoittamisvaiheessa, kun kirjoitetaan tulosten esittämistä. Tällöin tulee

usein monia kysymyksiä ratkaistavaksi. Eettisissä kysymyksissä on aina kysymys siitä, mikä on oikein ja mikä väärin, sekä mikä on hyvä tapa kirjoittaa ja mikä ei. (Viskari 2009, 107-108.) Tietoon liittyvät eettiset kysymykset ovat tulleet tärkeiksi etenkin internetin ja tiedon digitalisoitumisen myötä. Tutkimusetiikan kenttä on laaja ja siihen voidaan lukea esimerkiksi plagiointiin ja lähdekritiikkiin liittyvät ongelmat, tutkijan rooli ja sen vaatimukset ja muutokset, joita internetti on tuonut tiedon saatavuuteen ja tiedeyhteisön kommunikointiin. Lisäksi tutkijan tulisi olla uuden informaation hankkimisesta aidosti kiinnostunut. Tutkijan tulisi paneutua tunnollisesti omaan alaansa, jotta hänen tietonsa olisi mahdollisimman luotettavaa. (Mäkinen, 2005, 183-188.)

Opinnäytetyön eettisyys toteutui opinnäytetyössämme esimerkiksi siten, että haastateltavat saivat vapaaehtoisesti osallistua opinnäytetyöhömmme. Me emme myöskään kysyneet arkoja tai hyvin henkilökohtaisia kysymyksiä haastateltavista. Teoriaosiossa ja lainauksissa pyrimme käyttämään mahdollisimman uusia ja luotettavia lähteitä eli, että kirjoittajat ovat alan asiantuntijoita ja kirjallisuus on julkaistu alle 16 vuotta sitten. Lainauksissa pyrimme säilyttämään asian sisällön mahdollisimman hyvin.

Haastattelun luotettavuutta lisää se, että haastattelijalla on selventämisen mahdollisuus ja hän voi pyytää haastateltavalta esimerkiksi perusteluja. Haastattelun luotettavuutta lisää myös, että usein haastateltavat ovat tavoitettavissa myöhemmin, jolloin tarkennuksia voidaan myöhemminkin tehdä. Lisäksi luotettavuutta lisää myös, jos haastattelija on kouluttautunut haastattelijan rooliin. Haastattelun luotettavuutta heikentää esimerkiksi se, että haastateltava heikentää tutkimuksen luotettavia tuloksia antamalla sosiaalisesti suotavia vastauksia, koska hän haluaa esimerkiksi esiintyä hyvänä kansalaisena ja moraaliset sekä sosiaaliset velvollisuudet täyttävänä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 205 – 207.)

Meillä oli myös haasteita matkan varrella tutkimusta tehdessä. Esimerkiksi haastattelutilanteissa haastateltavat eivät aina pysyneet kyseisessä kysymyksessä, vaan keskustelun omaisessa haastattelutilanteessa vastaajan vastaus kysymykseen saattoi lähteä sivuraiteille. Kysymyksiä muuttamalla helpommin ymmärrettävään muotoon tai niihin esimerkkejä tekemällä, haastateltavien olisi voinut olla helpompi pysyä kysymyksen sisällä. Tutkimuksen tekemisessä toinen haasteemme tuli etsiessämme teorialtietoa hoitotyönkirjallisuudesta lastensuojeluun liittyen, huomasimme ettei hoitotyön kirjallisuudessa hirveästi käsitellä lastensuojelutyötä. Jouduimmekin odotettua enemmän tekemään työtä, että löysimme mahdollisimman luotettavia ja uusia lähteitä liittyen lastensuojelutyöhön hoitotyön näkökulmasta.

7.2 Pohdinta

Sairaanhoitajan työ on hyvin monipuolista tänä päivänä, ja se ulottuu monelle eri sektorille ja osa-alueelle. Jo pelkästään lastensuojelu ja mielenterveystyössä sairaanhoitajat voivat työskennellä yksityisellä, julkisella tai kolmannella sektorilla. Lastensuojelutyötä toteutetaan myös monissa erilaisissa ympäristöissä, niin sairaalassa kuin lastensuojelulaitoksissa tai lastenkodeissa.

Kuhasen, Oittisen, Kanervan, Seurin ja Schubertin (2013) mukaan myös muuttuvat hoitokäytännöt, hoidon painottuminen avohoitoon ja mielenterveystyön kentän laajeneminen sekä sairaalahoitoaikojen lyheneminen asettavatkin vaatimuksia myös mielenterveystyön kehittämiseksi. Tämä vaatii tietoista toimintaa, ja edellyttää myös hoitajilta asiantuntijuutta ja kykyä ennakoita tulevaa. Kuhanen, Oittinen, Kanerva, Seuri & Schubert ottavat huomioon myös, ettei vuorovaikutuksen ja hoitaja-potilassuhteen merkitys ja sen ulottuvuus mielenterveystyössä ole uusi asia. Hoitajat ovat monin tavoin opiskelleet menetelmiä, jotka perustuvat erilaisiin terapiamuotoihin, ja he käyttävät näitä hyväkseen työssään. (Kuhanen ym. 2013, 311.)

Lastensuojelulaitoksessa työskentelevien sairaanhoitajien, esimiesten ja sosionomien haastattelujen pohjalta voidaan sanoa sairaanhoitajan roolin olevan hyvin merkittävä lastensuojelulaitoksessa tehtävästä lastensuojelutyöstä. Myös hoitotyönkirjallisuus ja uusimmat tutkimukset lastensuojelutyöstä osoittavat, että lastensuojelussa tulisi pyöriä monialainen ja monipuolinen hoitorinki. Esimerkiksi Hedman on sitä mieltä, että monipuolisella avohoitopalvelun tarjonnalla voidaan ajatella, että hoito on asiakaslähtöistä ja hoitoa ihmisen tarpeiden mukaan. Asiakkaan kannalta merkityksellistä ei ole hoidon toiminnon tuottaja ja kustantaja, vaan pääsy tarjottavan palvelun piiriin sekä hoidon sisältö. (Hedman ym. 2018, 6.)

Opinnäytetyössämme tutkimme myös, miten sairaanhoitajan koulutus oli auttanut lastensuojelulaitoksessa ja lastensuojelun parissa työskentelyä. Vastauksista kävi ilmi, että sairaanhoitajat kokivat jatkokouluttautumisen ja työkokemuksen tärkeimmiksi asioiksi, mitkä ovat auttaneet lastensuojelussa työskentelemistä ja tuoneet työskentelyyn lisää varmuutta. He kokivat, että sairaanhoitajakoulussa lastensuojeluasioita ja mielenterveys- sekä päihdeongelmia käsitellään hyvinkin pintapuolisesti.

Tämä osoittaa, että sairaanhoitajakoulutuksessa voisi käydä entistä syvemmin lastensuojelutyön kenttää hoitotyön näkökulmasta ja siellä työskentelyä. Vaikka töitä lastensuojelussa olisi sairaanhoitajille tarjolla, niin voi sinne hakeutuminen tuntua sairaanhoitajille vieraalta ja tuntemattomalta. Mielenterveys- ja päihdeopintojen kanssa

voisikin mahdollisesti käydä lastensuojelutyötä sairaanhoitajan ja hoitotyön näkökulmasta, eli millaisia työtehtäviä lastensuojelussa käytännössä on, sekä mitä lastensuojelu tarkoittaa ja pitää sisällään.

Saimme molempiin tutkimuskysymyksiimme vastaukset, jota tuki myös aiheesta oleva hoitotyön kirjallisuus. Vaikka hoitotyön kirjallisuudessa ei ole paljoa olemassa tietoa sairaanhoitajan roolista lastensuojelulaitoksessa, niin hoitotyön kirjallisuuden tuki oli mielestämme tähän tutkimukseen tarpeeksi riittävä. Haastattelijoiden vastauksista ja teoretiedosta sairaanhoitajan työstä lastensuojelulaitoksessa löytyi yhteys, jota tutkimuksemme myös tukee. Niin hoitotyön kirjallisuudesta Friis, Eirola, Mannonen, Tuomi, Somiska, Kankkunen, Kvist ja Meretoja kuin haastattelut olivat yhtä mieltä siitä, että sairaanhoitajan roolia lastensuojelulaitoksessa korostuvat lastenhoidossa, lääkehoidossa sekä perhehoitotyössä.

Opinnäytetyötämme voi hyödyntää lastensuojelussa työskentelevät henkilöt, sekä lastensuojelun pariin hakevat tai harkitsevat sairaanhoitajat. Niin työnhakuilmoitukset, teoretieto kuin haastattelut osoittavat sen, että lastensuojelunpariin tarvitaan lisää sairaanhoitajia ja moniammatillista osaamista. Lastensuojelutyö on usein vieraampi käsite sairaanhoitajille, ja se koetaan enemmänkin sosionomin työkenttänä. Tästä syystä työtämme voi käyttää hahmottamaan sairaanhoitajan työnkuvaa ja työskentelyä lastensuojelulaitoksessa.

7.3 Jatkotutkimusaiheet

Lastensuojelutyöstä on tehty jonkin verran opinnäytetöitä viime vuosina. Lastensuojelutyö on ollut enemmän tai vähemmän ihmisten huulilla viime aikoina erinäisten tapahtumien johdosta. Tämä on mahdollisesti saanut opiskelijoita kiinnostumaan opinnäytetyön tekemisestä lastensuojelutyöhön liittyen.

Lastensuojelulaitoksen henkilöstön rooleja ja tehtäviä voisi tutkia vielä laajemmin. Tutkimuksen voisi laajentaa koskemaan, koko henkilöstörakennetta. Esimerkiksi, millainen henkilöstörakenne lastensuojelulaitoksessa on, ja millaisia työtehtäviä eri työntekijöillä voi olla. Lastensuojelutyössä voisi myös tutkia, millaisia henkilöitä ja ammatteja kaivataan lastensuojelutyöhön, ja millaista osaamista eri ammattiryhmät pystyvät antamaan lastensuojelutyössä. Tutkimuksissa tiedonkeruussa olisi hyvä olla monta lastensuojelulaitosta mukana, ja heitä voisi haastatella esimerkiksi teemahaastattelun kautta. Näin saataisiin luotettava laaja-alainen tutkimustulos.

Myös sairaanhoitajakoulutuksen ja jatko-opintojen tarkastelua voisi avata laajemmin omassa tutkimuksessaan. Esimerkiksi, miten sairaanhoitajakoulutusta voisi kehittää, jotta se valmentaisi enemmän tulevaisuudessa lastensuojelutyöhön. Tai millaisia valmiuksia erityisopinnot antavat lastensuojelutyöhön, ja mistä ne koostuvat.

Lastensuojelulaitoksen henkilöstö kaipasi opasta somaattisista vaivoista ja niiden hoidosta, vaikka sairaanhoitaja työskentelisi lastensuojelulaitoksessa. Edellä mainitusta aiheesta sairaanhoitajaopiskelija pystyisi rakentamaan kattavan opinnäytetyön. Sillä tutkimuksessamme nousi esille, että lastensuojelulaitoksen henkilöstö ei koe vahvuutenaan hoitaa somaattisia vaivoja.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Bardy, M., 2009. Lapsuus, aikuisuus ja yhteiskunta. Teoksessa Marjatta Bardy (toim.). Lastensuojelun ytimissä. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Laukkanen, E., Marttunen, M., Miettinen, S. & Pietikäinen, M. 2006. Nuorten psyykkisten ongelmien kohtaaminen. Helsinki: Duodemic.

Friis, L., Eirola, R. & Mannonen, M. 2004. Lasten ja Nuorten mielenterveystyö, Helsinki: WSOY.

Kuhanen, C., Oittinen, P., Kanerva, A., Seuri, T. & Schubert, C. 2013. Mielenterveys hoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro.

Moilanen, I., Räsänen, E., Tamminen, T., Almgvist, F., Piha, J. & Kumpulainen, K. 2004. Lasten- ja nuorisopsykiatria. Helsinki: Duodemic.

Mäkinen, O. 2005. Tieteellisen kirjoittamisen ABC. Helsinki: Tammi.

Somiska, S., Kankkunen, P., Kvist, T. & Meretoja, R. 2009. Ammatillisen osaamisen tunnistaminen psykiatrisessa hoitotyössä sairaanhoitajien ja osaston hoitajien kuvaamana. Premissi: Terveys- ja sosiaalialan johtamisen erikoisjulkaisu 6.

Vilkkä, H. Tutki ja kehitä. 2005. Helsinki: Tammi.

Viskari, S. 2009. Tieteellisen kirjoittamisen perusteet, Opas kirjoittamiseen ja seminaarityöskentelyyn. Tampereen yliopisto Oy: Tampere.

Elektroniset lähteet:

Alatalo, M., Lappi, K. & Petrelius, P. 2017. Lapsikeskeinen suojelu ja perheen toimijuuden tukeminen lastensuojelun perhetyössä ja perhekuntoutuksessa. Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos [viitattu 20.11.2018]. Saatavissa:

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/134616/URN_ISBN_978-952-302-859-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Avoimet työpaikat. 2019. TE-palvelut [viitattu 5.4.2019]. Saatavissa: <https://paikat.te-palvelut.fi/tpt/?searchPhrase=sairaanhoitaja&professions=53&announced=0&leasing=0&english=false&sort=1>

Fagerström, K. 2016. Ihmissuhteita rakentava ja ylläpitävä lastensuojelu. Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos [viitattu 28.11.2018]. Saatavissa:

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131498/URN_ISBN_978-952-302-778-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Huikko, E., Santalahti, P., Torniainen-Holm, M., Vuori, M., Kovanen, L., Lämsä, R. & Tuulio-Henriksson, A. 2018. Lastenpsykiatrisen erikoissairaanhoidon yhteistyö kuntien mielenterveyspalvelujen ja lastensuojelun kanssa, Duodemic [viitattu 26.11.2018].

Saatavissa: <https://www.duodecimlehti.fi/duo14504>

Hedman, J., Vastamäki, M. & Joffe, G. 2018. Nuorten mielenterveyspalvelut-määrä, tarjonta ja kohdentuminen Uudenmaan alueella. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti [viitattu 21.11.2018]. Saatavissa: <file:///C:/Users/aatu-/Downloads/69221-Artikkelin%20teksti-86799-1-10-20180205.pdf>

Heino, T., Forsell, M., Eriksson, P., Känkänen, P., Santalahti, P. & Tapola, M. 2018.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos [viitattu 26.2.2019]. Saatavissa:

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137068/THL_PT_50_2018_verkkoon.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kivimäki, A. 2008. Perhehoitotyö akuuttipsykiatrisella osastolla hoitotyöntekijöiden kuvaamana. Pro Gradu-tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto [viitattu 27.12.2018].

Saatavissa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/78969/gradu02516.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kotila, J., Axelin, A., Fagerström, L., Flinkman, M., Heikkinen, K., Jokiniemi, K., Korhonen, A., Meretoja, R. & Suutarla, A. 2018. Laajavastuinen hoitotyö. Sairaanhoidajat [viitattu 28.11.2018]. Saatavissa: <https://sairanhoidajat.fi/wp-content/uploads/2016/04/Laajavastuinen-sairanhoidaja-muuttaa-sote-palveluita.pdf>

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559. Finlex [viitattu 27.12.2018].

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>

Lastenkoti, nuorisokoti. 2018a Terveyden ja hyvinvoinninlaitos [viitattu 19.11.2018].

Saatavissa: [https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-](https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/sijaishuollon-muodot/lastensuojelulaitokset/lastenkoti-nuorisokoti)

[kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/sijaishuollon-muodot/lastensuojelulaitokset/lastenkoti-nuorisokoti](https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/sijaishuollon-muodot/lastensuojelulaitokset/lastenkoti-nuorisokoti)

Lastensuojelu. 2018. Sosiaali- ja terveysministeriö [viitattu 19.11.2018]. Saatavissa:

<https://stm.fi/lastensuojelu>

Lastensuojelu 2017. 2018b. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos [viitattu 13.12.2018].
Saatavissa: <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/lasten-nuorten-ja-perheiden-sosiaalipalvelut/lastensuojelu>

Lastensuojelu. 2015. Valvira [viitattu 9.1.2018]. Saatavissa:
<https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-palvelut/lastensuojelu>

Lastensuojelulaitokset. 2018c. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos [viitattu 8.3.2018].
Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/sijaishuollon-muodot/lastensuojelulaitokset>

Lastensuojelun dokumentoinnin haasteita. 2015. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos [viitattu 8.1.2018]. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/dokumentointi-lastensuojelussa/lastensuojelun-dokumentoinnin-haasteita>

Lastensuojelu.info. 2018. Lastensuojelu- ja sosiaalipalvelut [viitattu 19.11.2018].
Saatavissa: <https://www.lastensuojelu.info/lapsiperheiden-palvelut/lastensuojelu-ja-sosiaalipalvelut/>

Lastensuojelulaki. 2007. Finlex. 59§ [viitattu 19.11.2018]. Saatavissa:
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Sairaanhoitajat. 2014. Sairaanhoitajien eettiset ohjeet [viitattu 19.11.2018]. Saatavissa:
<https://sairaanhoitajat.fi/jasenpalvelut/ammattillinen-kehittyminen/sairaanhoitajan-eettiset-ohjeet/>

Ståhlberg, M. 2007. Sosiaalipediatrien ongelmien hoitamiseen tarvitaan toimiva yhteistyöverkosto. Lääkärilehti [viitattu 21.11.2018]. Saatavissa:
<https://www.laakarilehti.fi/ajassa/paakirjoitukset/sosiaalipediatrien-ongelmien-hoitamiseen-tarvitaan-toimiva-yhteistyoverkosto/>

Suositus moniammatillisesta työryhmästä. 2015. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos [viitattu 9.1.2019]. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/toimijat-tyon-tuki-hallinto/hallinto/lastensuojelun-asiantuntija-apu-ja-asiantuntijaryhma/suositus-moniammatillisesta-asiantuntijaryhmasta>

Tulokset. 2019. Kuntarekry [viitattu 5.4.2019]. Saatavilla:
https://www.kuntarekry.fi/fi/tyopaikat/?&profession=38874&lang=fi_FI,sv_SE

Tuomi, S. 2008. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen lasten hoitotyössä. Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 156 [viitattu 27.12.2018].

Saatavissa: http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-951-27-1066-9/urn_isbn_978-951-27-1066-9.pdf

LIITTEET

Liite 1 Opinnäytetyön haastattelukysymykset

Haastattelukysymyksiä sairaanhoitajalle:

- Millaisia työtehtäviä sinulla on työpaikassasi?
- Millaisia spesiaaltehtäviä sinulla on verrattuna, esimerkiksi sosionomin tehtäviin?
- Miten ammatillinen osaaminen näkyy työpaikallasi?
- Millainen koulutus sinulla on?
- Onko sinulla mitään erikoistumisopintoja käytynä, joista on hyötyä työssäsi lastensuojelulaitoksessa? Jos, niin mitä ne ovat?
- Miten koulutuksesi antaa sinulle valmiuksia työskennellä lastensuojelulaitoksessa? Olisitko toivonut jotakin lisää koulutukselta?
- Millaista erityisosaamista pystyt antamaan työssäsi lastensuojelulaitoksessa?
- Millainen rooli sinulla on lastensuojelulaitoksessa?
- Kuinka merkittävänä koet roolisi sairaanhoitajana lastensuojelulaitoksessa? Miten merkittävyys näkyy työssäsi lastensuojelulaitoksella?

Haastattelukysymyksiä lastensuojelulaitoksen esimiehelle:

- Millainen henkilöstörakenne teillä on? Minkä alan ammattilaisia teillä työskentelee?
- Montako sairaanhoitajaa teillä työskentelee?
- Miten hyödynnätte sairaanhoitajan ammatissa työskenteleviä työyksikössänne?
- Jos lastensuojelulaitoksessanne ei toimi tällä hetkellä sairaanhoitajaa, oletteko ajatelleet tulevaisuudessa palkata sairaanhoitajan lastensuojelulaitokseenne, ja miksi? (Mahdollinen jatkokysymys edelliseen).
- Miten moniammatillisuus näkyy työpaikassanne?
- Millainen sairaanhoitajan rooli olisi teillä?
- Kuinka arvokkaana näette sairaanhoitajan roolin lastensuojelulaitoksessa?

Haastattelukysymyksiä lastensuojelulaitoksessa työskenteleville sosionomeille:

- Millaisia työtehtäviä sinulla on työpaikassasi?
- Miten työnkuvasi eroaa sairaanhoitajan työnkuvasta?
- Millainen on sairaanhoitajan rooli teillä?

- Kuinka arvokkaana koet sairaanhoitajan roolin lastensuojelulaitoksessa?

Haastattelukysymyksiä lastensuojelulaitoksen esimiehelle:

- Millainen henkilöstörakenne teillä on? Minkä alan ammattilaisia teillä työskentelee?
- Montako sairaanhoitajaa teillä työskentelee?
- Miten hyödynnätte sairaanhoitajan ammatissa työskenteleviä työyksikössänne?
- Jos lastensuojelulaitoksessanne ei toimi tällä hetkellä sairaanhoitajaa, oletteko ajatelleet tulevaisuudessa palkata sairaanhoitajan lastensuojelulaitokseenne, ja miksi? (Mahdollinen jatkokysymys edelliseen).
- Miten moniammatillisuus näkyy työpaikassanne?
- Millainen sairaanhoitajan rooli olisi teillä?
- Kuinka arvokkaana näette sairaanhoitajan roolin lastensuojelulaitoksessa?

Haastattelukysymyksiä lastensuojelulaitoksessa työskenteleville sosionomeille:

- Millaisia työtehtäviä sinulla on työpaikassasi?
- Jos teillä olisi nyt sairaanhoitaja töissä, miten työnkuvasi eroaisi hänen työnkuvastaan? / Miten työnkuvasi on eronnut sairaanhoitajan työnkuvasta, jos teillä on ollut sairaanhoitaja töissä?
- Millainen sairaanhoitajan rooli on teidän työyksikössänne, minkälainen se on ollut?
- Kuinka arvokkaana koet sairaanhoitajan roolin lastensuojelulaitoksessa?